

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

Datum
2020-12-15

Ärendebeteckning
100-7829-2020
Arkivbeteckning
100

1(3)

Näringsdepartementet
c/o Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Svar på remiss av betänkande av EU-straffstadgande- utredningen om att kriminalisera överträdelser av EU-förordningar, SOU 2020:13

Er ärendebeteckning: N2020-02187

Förslagen om utformning av straffbestämmelser

Länsstyrelsen har uppgifter inom ett flertal lagstiftningar med straffbestämmelser som knyter an till EU-förordningar. Bland dessa kan nämnas miljöbalken, djurskyddslagen, fiskelagen och epizootilagen. För vissa av dessa lagar har länsstyrelsen ett tillsynsansvar. I andra fall innehar länsstyrelsen andra uppgifter och fungerar inte sällan som en kunskapsorganisation som bistår såväl enskilda som andra myndigheter med information inom vissa sakområden.

Förslagets påverkan på länsstyrelsen som tillsynsmyndighet

En tillsynsmyndighet är skyldighet att anmäla misstankar om brott inom sitt tillsynsområde, avsett om detta regleras uttryckligen i lag eller ej (se JO:s ämbetsberättelse 1988/89). Det är därmed av intresse för länsstyrelsen hur straffbestämmelser utformas i lagstiftningar för vilka länsstyrelsen har tillsynsansvar.

Länsstyrelsen bedömer att det kan leda till tydligare lagstiftning om straffbestämmelser med koppling till EU-förordningar i första hand ska utformas som fullständiga brottsbeskrivningar. Detta kan i sig underlätta tillsynsmyndighetens bedömning av när en anmälan om brott ska upprättas. Enligt utredningen kan en fullständig brottsbeskrivning ge större utrymme för tolkning av vilka överträdelser som ska åtalsanmälas, jämfört med en straffbestämmelse som kriminaliserar överträdelser av en viss specifik handlingsnorm i en EU-förordning. Länsstyrelsen ser dock inte någon överhängande risk för negativa konsekvenser i detta avseende så länge som varje fullständig brottsbeskrivning ges en omsorgsfull utformning. Länsstyrelsen delar utredningens slutsats att frågan bör hanteras inom varje lagstiftningsärende.

En ändrad utformning av straffbestämmelserna kan också påverka länsstyrelsens kommunikation inom ramen för sitt tillsynsuppdrag. Länsstyrelsen bedömer att tydligare lagstiftning kan underlätta

kommunikationen med den fysiska eller juridiska person som är föremål för tillsyn, både före och efter det att ett möjligt brott sker. Tydligare lagstiftning underlättar också kommunikation med allmänheten och andra myndigheter.

Utredaren understryker vidare vikten av att lagstiftaren noga överväger om överträdelser ska omfattas av straffbestämmelser eller någon annan typ av påföljd. Länsstyrelsen uppfattar därför att en del av straffbestämmelserna i de lagar som länsstyrelsen bär tillsynsansvaret för framgent kan komma att ändras. Istället för att straffsanktioneras kan de komma att resultera i exempelvis en sanktionsavgift. I så fall kan det antas att länsstyrelsen, i egenskap av tillsynsmyndighet, kommer att ansvara för påförandet av dessa alternativa påföljder. En närmare analys bör då göras av eventuella ökade kostnader för länsstyrelsen. Dessa framtida regeländringar omfattas dock inte av den nu aktuella utredningen.

Förslagets påverkan på länsstyrelsen i andra fall

Länsstyrelsen bedömer att en ändrad lagstiftningsteknik kan ha en viss påverkan på myndighetens arbete, även om länsstyrelsen skulle sakna tillsynsansvar för den aktuella lagstiftningen. Tydligare och mer överskådliga straffbestämmelser kan i viss mån underlätta såväl myndighetens kommunikation med allmänhet och aktörer som inskolning av ny personal.

Särskilt om förslagen rörande fiskelagstiftningen

Tillsynsansvaret för fiskelagstiftningen delas mellan flera olika aktörer, bland annat landets länsstyrelser.¹ Såsom beskrivits ovan åligger det en tillsynsmyndighet att anmäla misstanke om brott. Bedömningen av när så ska ske kan i viss mån underlättas av om vissa straffbestämmelser får en tydligare utformning.

Utredningen har även föreslagit en ändring som innebär att sanktionsavgiftsbestämmelserna inte ska ha företräde framför straffbestämmelser som sanktionerar överträdelser på fängelsenivå. Utredningen förutspår att detta kan leda till vissa gränsdragningsproblem. Utredaren bedömer dock att sådana ärenden kan förväntas vara förhållandevis få, samt att noggrann samordning i dessa fall måste ske mellan kontrollmyndigheter och Åklagarmyndigheten. Länsstyrelsen noterar att den egna myndigheten inte blir direkt berörd av den beskrivna gränsdragningsproblematiken, eftersom det inte åligger länsstyrelsen att besluta om sanktionsavgifter. I egenskap av innehavare av vissa övriga uppdrag enligt fiskelagstiftningen betonar dock

---

¹ Se 35 § fiskelagen och 5 kap. 3 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen, samt specialbestämmelser såsom lagen (2010:897) om gränsöverskridande överenskommelse mellan Sverige och Finland. Att länsstyrelsens tillsynsroll i vissa delar är något oklar har tidigare varit uppe för diskussion ibland annat proposition 2002/03:41 *Ändringar i fiskelagen m.m.*. Se även länsstyrelsernas redovisning av uppdrag 69 i regleringsbrevet för år 2009.

länsstyrelsen vikten av att överträdelser som befinner sig i detta gränsland inte faller mellan stolarna. Om den som gjort sig skyldig till en mindre allvarlig överträdelse i praktiken har lättare att drabbas av en påföljd riskerar detta ge en viss negativ påverkan på regelverkets upplevda legitimitet.

Utredningen föreslår också att det kriminaliserade området utökas något genom att även gärningar som begås av oaktsamhet ska vara straffbara. Det kan inte uteslutas att antalet fällande domar kan väntas öka något på grund av denna ändring. Skillnaden mellan antalet inträffade överträdelser och fällande domar är dock, enligt länsstyrelsens bedömning, sannolikt mer beroende av andra faktorer, såsom exempelvis svårigheter att samla in bevis som kan binda en gärningsman till en konstaterad regelöverträdelse.

Länsstyrelsen konstaterar också att utökningen av det kriminaliserade området i viss mån kan signalera att lagstiftaren nu ser allvarigare på överträdelser av fiskeregelverket. Om denna signal ska stämma överens med regelverkets faktiska genomslag kan det finnas skäl att överväga andra åtgärder, som dock ligger utanför den nu aktuella utredningen. Exempelvis kan man behöva beakta svårigheterna med att bygga upp och bibehålla kompetens inom Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och landets domstolar rörande denna typ av brottslighet. Man kan också behöva se över de möjligheter som finns att sanktionera överträdelser inom fritidsfisket, exempelvis genom att utöka möjligheten för fiskevårdsområdesföreningar att ta ut kontrollavgifter till att omfatta fritidsfiske utan behövligt fiskekort.

Särskilt om förslagets påverkan rörande vissa andra rättsområden

Som tidigare konstaterats har länsstyrelsen utpekade uppgifter inom flera rättsområden som kan komma att beröras av utredningens förslag. Eftersom endast fiskeområdet har behandlats särskilt av den nu aktuella utredningen finns ännu inga konkreta förslag rörande utformningen av straffbestämmelser inom andra rättsområden.

Trots detta vill länsstyrelsen i ett tidigt skede understryka vikten av att eventuella framtida lagförslag tar hänsyn till samspelet mellan bestämmelser om kriminalisering och bestämmelser om andra sanktioner, så att även överträdelser som riskerar att hamna i gränslandet mellan dessa kan resultera i proportionerliga påföljder. Sådana synpunkter har redan framförts i till exempel remissvaren från länsstyrelserna i Stockholms, Västmanlands och Västerbottens län angående SOU 2020:7.

Helene Hellmark Knutsson
Landshövding

Tina Risberg
Länsjurist